

0 GENERELT

- 01 Dette bladet beskriver bruk av sponplater på sperrer, takstoler eller åser som bærende underlag for taktekning av papp eller shingel.
- 02 Det behandler ikke taktro for tak med tekning på selv-bærende lekter (takstein, korrugerte plater o.l.).
- 03 Hensikten er å vise konstruksjoner som har tilstrekkelig stivhet til at taktekningen ikke skades, kfr. byggeforskriftens kap. 45:12. Det er regnet med bruk av papptekning med liten bruddforlengelse.
- 04 Det vises til følgende byggdetaljblad:
A 525.861 Tak. Bærende taktro (undertak) av kryssfinérplater
A 525.863 Tak. Bærende taktro (undertak) av rupanel

1 MATERIALER**11 Sponplater**

- 111 Det bør kun benyttes merkede, fuktbestandige sponplater (dvs. plater som ved laboratorieprøver har vist å tilfredsstille spesielle krav til fuktbestandighet). Sponplater til bærende taktro er for tiden underlagt krav om godkjenning av Kommunal- og arbeidsdepartementet. Fuktbestandige plater godkjent for golv eller som konstruksjonsplater kan også benyttes til taktro.
- 112 Vanlige plateformater er 600 mm × 1800 mm, 600 mm × 2400 mm og 1200 mm × 2400 mm. Platene leveres med not og fjær på alle fire sider, eventuelt med fals på kortsidene, men også plater med rette kanter kan brukes.

12 Stift

Platene festes med varmforsinket firkantstift eller spesialstift med minst like god korrosjonsmotstand.

2 DIMENSJONERING**21 Platetykkelser**

Tabell 21 viser minste anbefalte platetykkelse for ulike takvinkler, sperreavstander og dimensjonerende snølast (bruksgrensetilstanden).

Det er forutsatt at taktekningens egenlast er maks. ca. 120 N/m².

Tabell 21
Minste anbefalte platetykkelse

Takvinkel	Sperre- eller åsavstand i mm	Minste anbefalte sponplatetykkelse (mm) ved snølast:				
		1500 N/m ²	2000 N/m ²	2500 N/m ²	3000 N/m ²	3500 N/m ²
34° – 45°	600	13	13	13	13	13
	900	16	19	19	22	
18° – 33°	600	13	13	13	16	16
	900	19	22	–	–	–
0° – 17°	600	13	13	16	16	16
	900	22	–	–	–	–

22 Flate tak

Dersom platene legges på åser som går på tvers av takfallet, kan platenes nedbøyning føre til dårlig drenering av tak med mindre helling enn ca. 1:20. Ved takfall ca. 1:50 og mindre bør det velges en platetykkelse minst 6 mm større enn vist i tabell 21 dersom stående vann skal unngås. Ved så små takfall anbefales det å bruke en tekning som er beregnet for fall 1:100 eller for horisontale tak.

Sponplater anbefales ikke brukt som taktro når det tekkes med singelbelastet folie fordi krypning under høy egenlast kan gi store nedbøyninger.

3 UTFØRELSE**31 Kondisjonering**

Før montering bør hver plate få anledning til å kondisjoneres på byggeplassen i minst ett døgn for at fuktinnholdet delvis skal kunne innstilles etter eksisterende luftfuktighet.

32 Legging

Platene skal legges i forband, som vist på fig. 32, med den lengste siden vinkelrett på sperrene, takstolene eller åsene som bør være skarpkantede.

Platene skal alltid spenne over minst to felt.

For at utleggingen av platene skal kunne foregå raskt og med minst mulig materialspill, bør det lages en plan av taket hvor hver plate er plassert, se fig. 32.

Leggingen foregår vanligvis fra takfoten og oppover. For å sikre at platene kommer vinkelrett på understøttelsene, legges første rad etter en linje som avsettes én platebredde fra nedre kant.

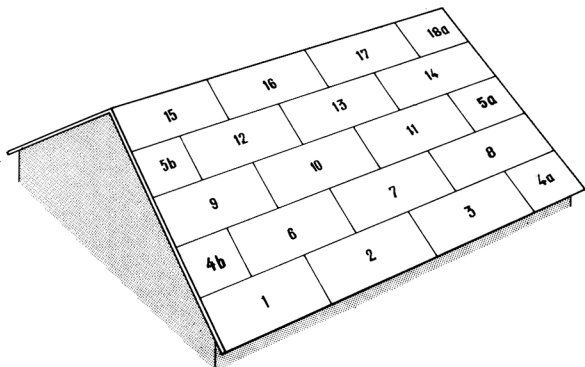

Fig. 32
Plan over tak hvor alle plater er inntegnet og nummerert. Om nødvendig noteres platenes mål på tegningen.

33 Spikring

Platene festes med firkantstift 25/55 for tykkelser opp til 16 mm og med firkantstift 25/65 for tykkere plater. Eventuelt kan det brukes tilsvarende effektiv spesialstift ved maskinspikring.

Stiftavstanden skal normalt være c/c 150 mm langs platekantene og c/c 300 mm inne på platene. På høye bygg må stiftavstanden nærmest ytterkantene beregnes etter NS 3052 og NS 3470 fordi tettere spikring kan være nødvendig på grunn av vindsug.

34 Skjøting

Plateskjøter på tvers av sperrene eller åsene kan ha not og fjær eller være understøttet av spikerslag, fig. 34 a og b.

På kortendene stiftes alltid platene over en sperre eller ås. Taktroen må ha anledning til å svelle i planet uten at det oppstår skader. Platene bør derfor fortrinnsvis legges med en innbyrdes avstand på 2–3 mm.

35 Avslutning

Ved takfot eller gesims må alltid ytre platekant understøttes kontinuerlig. Ved større takutspring må også platene få tilfredsstillende understøttelse, f.eks. som vist på fig. 35.

Mot tilstøtende faste konstruksjoner (f.eks. piper, parapet o.l.) må det lages ekspansjonsklaring for taktroen.

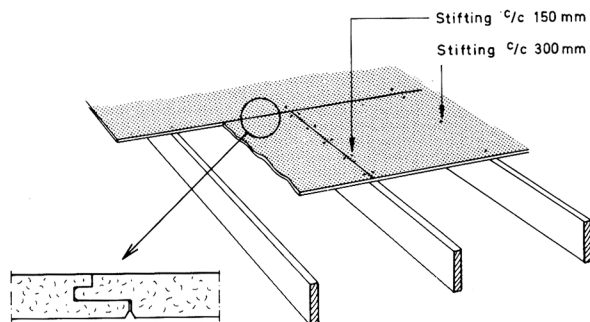

Fig. 34 a
Plater skjøtt med not og fjær
Med fals eller not og fjær på kortendene kan stiftene festes gjennom begge plater samtidig.

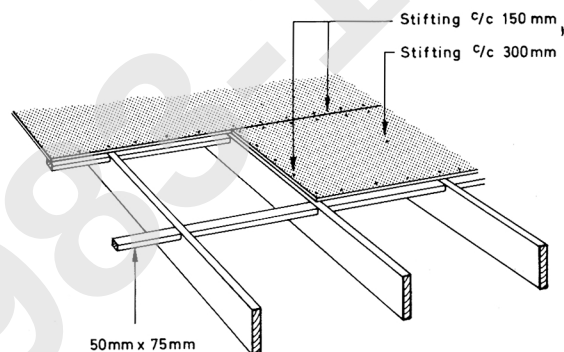

Fig. 34 b
Plater med rett kant skjøtt på understøttelse av spikerslag. Spikerslagene festes i hver ende til sperrene med 2 stk. firkantstift 25/65.

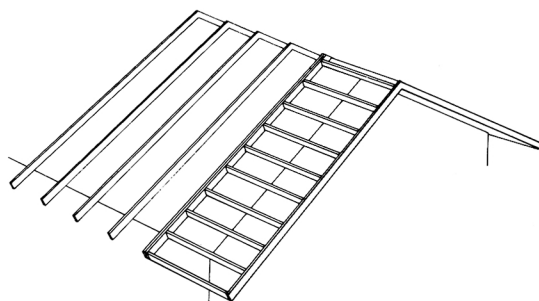

Fig. 35
Eksempel på understøttelse av plater ved stort takutspring i gavl

4 REFERANSER

Bladet er utarbeidet av Trond Ø. Ramstad.
Redaksjonen avsluttet februar 1977.